Çevrim ?çi Teknolojilere Yönelik Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevrim ?çi Teknolojilere Yönelik Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18516

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevrim ?çi Teknolojilere Yönelik Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i, bireylerin çe?itli çevrim içi teknolojileri ve ?nternet tabanl? etkile?im araçlar?n? kullanma becerilerine dair sahip olduklar? güven düzeyini ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve uzaktan ö?renme alanlar?nda, ö?rencilerin ve kullan?c?lar?n dijital ortamlardaki yeterlik alg?lar?n? belirlemek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyon ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? 2009 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik, Çevrim ?çi Teknolojiler, Dijital Yeterlik, ?nternet Becerileri, E? Zamanl? Etkile?im, Likert Ölçe?i, Psikometrik Ölçek.

Yazarlar

Mehmet Bar?? Horzum, Ömer Çak?r

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin çevrim içi teknolojileri etkili bir ?ekilde kullanma yeteneklerine dair ki?isel inançlar?n?, yani öz yeterlik alg?lar?n? de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle ?nternet becerileri, e? zamanl? (senkron) ve e? zamans?z (asenkron) ileti?im araçlar? gibi çevrim içi ö?renme ve çal??ma ortamlar?nda kritik rol oynayan spesifik alanlardaki güven düzeylerini saptamay? hedefler. Elde edilen veriler, e?itim tasar?mlar?n?n ve teknoloji entegrasyon süreçlerinin kullan?c? ihtiyaçlar?na göre ?ekillendirilmesine yard?mc? olur.

Yap?

Ölçek, Öz Yeterlik (Self-Efficacy) psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Öz yeterlik, Albert Bandura taraf?ndan geli?tirilen Sosyal Bili?sel Teori'nin merkezi bir kavram?d?r ve bireyin belirli bir görevi veya eylemi ba?ar?yla gerçekle?tirme yetene?ine olan inanc?n? ifade eder. Bu ba?lamda, ölçek bireyin çevrim içi ortamlarda kar??la?t??? görevleri (örne?in, dosya indirme, forum kullanma, çevrim içi toplant?ya kat?lma) ne kadar ba?ar?l? bir ?ekilde yapabilece?ine inand???n? de?erlendirir.

Yap?lan analizler sonucunda ölçek, çevrim içi teknolojilerin farkl? kullan?m biçimlerini temsil eden dört ayr? faktör alt?nda toplanm??t?r: ?nternet Becerileri, E? Zamanl? Etkile?im, E? Zamans?z Etkile?im I ve E?zamans?z Etkile?im II. Bu alt boyutlar, dijital yeterli?in çok yönlü do?as?n? yans?tmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen yap?y? istatistiksel olarak destekleyip desteklemedi?ini kontrol etmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in toplamda dört faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u do?rulanm??t?r. Bu dört faktörlü yap?, ölçek maddelerinin çevrim içi teknolojilere yönelik öz yeterli?i farkl? boyutlarda ölçtü?ünü göstermekte ve ölçe?in yap?sal geçerlik kan?tlar?n? sa?lamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Güvenirlik çal??mas? sonucunda, ölçe?in genel iç tutarl?k katsay?s? **.94** olarak bulunmu?tur.

.94 de?eri, ölçek maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde tutarl? oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? göstermektedir. Bu yüksek Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in farkl? uygulamalarda kararl? sonuçlar verece?i beklentisini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal bile?enlerini belirlemek için uygulanan Faktör Analizi (hem AFA hem de DFA), Çevrim ?çi Teknolojilere Yönelik Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin dört ana faktörden olu?tu?unu ortaya koymu?tur. Bu faktörler ve bunlara ait madde say?lar? ?unlard?r:

?nternet Becerileri: 9 madde. Bu faktör, temel ?nternet navigasyonu ve bilgi edinme becerilerine yönelik öz yeterli?i kapsar.
E? Zamanl? Etkile?im: 4 madde. Bu faktör, anl?k mesajla?ma veya çevrim içi toplant?lar gibi senkron ileti?im araçlar?n? kullanmaya yönelik güveni ölçer.
E? Zamans?z Etkile?im I: 9 madde. Bu faktör, forumlar veya e-posta gibi asenkron ileti?im ve i?birli?i araçlar?n? kullanmaya yönelik öz yeterli?i ölçer.
E?zamans?z Etkile?im II: 7 madde. Bu faktör, asenkron etkile?imin daha spesifik veya teknik yönlerine odaklanabilir.

Ölçek Yap?s?

Ölçek Çe?idi: Uyarlama

Format: 4'lü Likert Ölçe?i (Derecelendirme: 1=kendime hiç güvenmiyorum - 4= kendime çok güveniyorum)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Maddeler: Toplam 29 madde (9 + 4 + 9 + 7)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri veya çevrim içi teknolojileri aktif kullanan yeti?kinler (Orijinal çal??mada genellikle üniversite ö?rencileri kullan?lm??t?r).

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir (Genellikle 18+).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas? Türkiye'deki üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçek Metodolojisi: Bireyin kendine yönelik alg?lanan yeterlik düzeyini belirleyen öz bildirim temelli bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim Ölçe?i, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Dijital Okuryazarl?k, Likert Ölçe?i, E?itim Teknolojileri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mehmet Bar?? Horzum

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir

Kurum E-posta Adresleri: mhorzum@sakarya.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sakarya Üniversitesi (Orijinal çal??ma dönemindeki kurum bilgisi)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geçerlik ve güvenirlik çal??mas? **2009** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler genellikle sorumlu yazar olan Mehmet Bar?? Horzum ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?na dair ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak ticari olmayan kullan?mlar için izin al?nmas? tavsiye edilir.

Ölçe?in tam metni ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?n?n detaylar?, ilgili dergi makalesi arac?l???yla eri?ilebilir durumdad?r. Ayr?ca, ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cevrim-ici-teknolojilere-yonelik-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Horzum, M. B. ve Çak?r, Ö. (2009). Çevrim Içi Teknolojilere Yönelik Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Kuram ve Uygulamada E?itim Bilimleri*, *9*(3), 1327-1356.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: kuyeb.com

Çevrim ?çi Teknolojilere Yönelik Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmeden korunmal?d?r.

?nternet Becerileri (9 m)
E? Zamanl? Etkile?im (4 m)
E? Zamans?z Etkile?im I (9 m)
E?zamans?z Etkile?im II (7 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM